

Analyse | kraka

08. marts 2016

Danske børnepenge til udenlandske EU-borgere

Af Kristine Vasiljeva

Dette notat opgør, hvor stort et beløb Danmark udbetaler i børnepenge o. lign. til borgere fra andre EU lande.

- Antallet af europæere, der modtager børnepenge og bor i Danmark, steg fra 24.700 i 2012 til 26.600 i 2013. Den største stigning skete blandt borgere fra de nye EU-13 lande: Antallet af disse steg med knap 1.500 personer.¹
- Udbetalingen af børnepenge til udenlandske EU-borgere, der har bopæl i Danmark, udgjorde 0,52 og 0,55 mia. kr. i hhv. 2012 og 2013. Disse beløb svarede til hhv. 3,1 og 3,4 pct. af de samlede udbetalte børnepenge i disse år.
- Ca. 39 mio. kr. gik til udenlandske EU-borgere, som bor i Danmark, men hvis børn bor i udlandet. 37 mio. kr. af disse gik til statsborgere fra EU-13 lande. 19 pct. af herboende EU-13 statsborgere havde ikke børn med.
- Pendlende udenlandske statsborgere, der ikke har en fast bopæl i Danmark, har også ret til at modtage børnepenge, hvis de betaler skat i Danmark. Vi har lavet et skøn for samlede udbetalinger til udenlandske EU-borgere, inklusiv pendlere, på baggrund af Skatteministeriets beregninger for delvist skattepligtige personer.
- Alt i alt anslås det med en vis usikkerhed, at den samlede udbetaling af børnepenge til udenlandske EU-borgere, der arbejder i Danmark, udgør ca. 0,58 mia. kr. Dette inkluderer både herboende og grænsependlere uanset om deres børn bor i Danmark eller udlandet.

Anbefaling:

- Danmark har en betydelig økonomisk fordel af den frie bevægelighed af arbejdskraft inden for EU. I en lidt større sammenhæng er det derfor et ganske begrænset beløb, der udbetales til andre EU-borgere, hvis børn bor i andre lande. Et ensidigt fokus på denne udbetaling giver derfor ikke et tilstrækkeligt billede af Danmarks samlede økonomiske fordele og ulemper herved.

¹ EU-13 omfatter flg. "nye" EU- lande: Bulgarien, Kroatien, Cypern, Tjekkiet, Estland, Ungarn, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet og Slovenien.

Kontakt

Økonom
Kristine Vasiljeva
Tlf. 2393 9327
E-mail kri@kraka.org

Langt flest børnepenge udbetales til danske statsborgere

1. Indledning

Hvert år udbetales der over 16 mia. kr. i børnepenge til de forældre, der betaler skat i Danmark. Ca. 90 pct. af dette beløb er modtaget af danskerne, mens resten er fordelt mellem andre europæiske statsborgere og arbejdende indvandrere fra 3. lande.² I dette notat ses nærmere på omfanget af udbetalte børnepenge til statsborgere fra andre EU/EØS-lande.

Grupper af udenlandske EU-borgere i Danmark

Andre EU-statsborgere, der modtager danske børnepenge kan opdeles i flg. grupper:

- Forældrene bor og arbejder i Danmark. Hovedparten af denne gruppe har børn, der også bor i Danmark, men en del af gruppen har børn, der bor i hjemlandet.
- Forældrene arbejder i Danmark, men pendler fra hjemlandet. Børnene vil i denne situation oftest bo i hjemlandet.

I dette notat er der fokus på den første gruppe. Vi giver dog også et skøn for de to grupper samlet set. Dette skøn er dog behæftet med en større usikkerhed end skønnet for den første gruppe.

EU-13 lande særligt vigtige

En væsentlig del af statsborgerne fra andre EU-lande, som arbejder i Danmark, kommer fra de såkaldte EU-13 lande – dvs. gruppen af nye, primært østeuropæiske lande. Notatet har derfor et særligt fokus på personer fra disse lande.

Notatets indhold

I afsnit 2 gennemgås udbetalingerne til udenlandske EU-borgere med bopæl i Danmark. I afsnit 3 fokuseres på gruppen af udenlandske EU-borgere, som bor i Danmark, men hvis børn bor uden for Danmark. I afsnit 4 gives et samlet skøn for udbetalingerne til udenlandske EU-borgere, der arbejder i Danmark, dvs. inkl. grænsependlere. Dette skøn er dog behæftet med større usikkerhed.

2. EU/EØS-borgere med bopæl Danmark

Stigende antal EU/EØS-borgere får børnepenge

Antallet af statsborgere fra andre EU/EØS-lande der er bosat i Danmark og får udbetalt børnepenge var ca. 24.700 personer i 2012 og 26.600 personer i 2013, jf. Figur 1.³ Antallet af udenlandske statsborgere, der modtager børnepenge, i Danmark er steget gradvis næsten i alle år siden 2006, jf. Schultz (2013).⁴

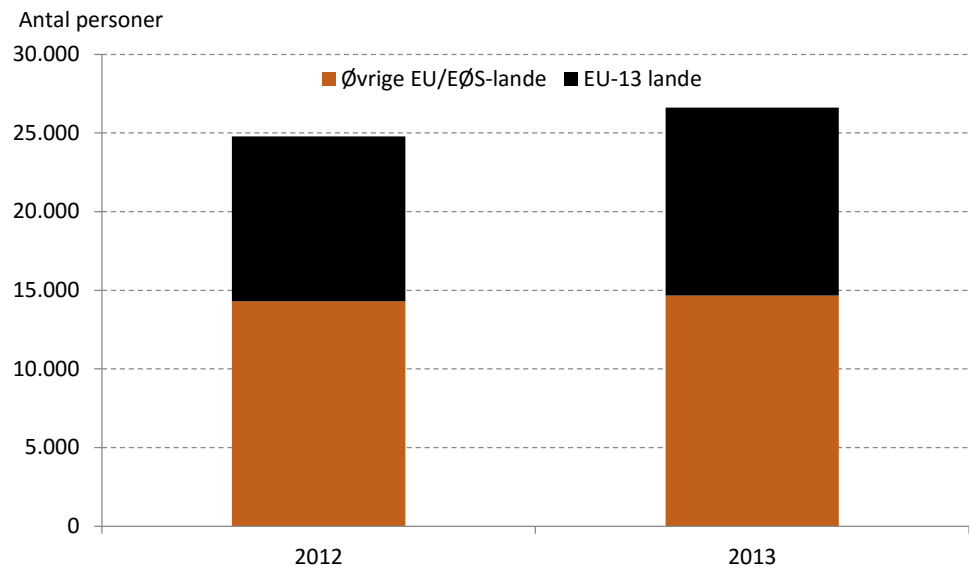
² <http://www.ft.dk/samling/20151/almindel/sau/spm/89/svar/1286680/1579761.pdf>

³ Registerdata om indkomster og overførsler er tilgængelige med en vis forsinkelse, derfor er 2013 det nyeste tilgængelige år.

⁴ Schultz, E. A. (2013): "Udbetalte børnepenge til statsborgere fra andre EU/EØS-lande".

http://www.kraka.org/analyse/udbetalte_boernepenge_til_statsborgere_fra_andre_eueoes_land

Figur 1 Antal EU/EØS-borgere, der får udbetalt børnepenge i Danmark, med bopæl i Danmark

Anm.: Opgørelsen af børnepenge omfatter børne- og ungeydelsen og børnetilskud. Kun personer med bopæl i Danmark i slutning af året er omfattet i beregninger, uafhængig om de er fuldt eller begrænset skattepligtige. Pendlende arbejdstagere med bopæl uden for Danmark er ikke inkluderet. EU-13 omfatter Bulgarien, Cypern, Estland, Kroatien (i 2013), Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Større stigning – EU-13 lande

Stigningen kan hovedsagligt forklares med en stigning i antallet af EU-13 statsborgere⁵, der modtager børnepenge, mens stigning er knap så stor for statsborgere fra andre EU/EØS-lande. Antallet af EU-13 statsborgere, der modtog børnepenge og var bosat i Danmark, er steget med knap 1.500 personer i mellem 2012-2013, mens stigningen kun var lidt over 350 personer fra de øvrige EU/EØS lande.

EU-13 – større købekraft fra børnepenge

EU-13 landsgruppen består af de mindre velstillede primært østeuropæiske lande, der er relativt nye medlemmer af EU. Børnepenge udgør en økonomisk gevinst ved at tage arbejde i Danmark. Denne gevinst kan være mere attraktivt for østeuropæere, hvis de vælger at bruge penge i hjemlandene med lavere leveomkostninger, end i Danmark.

Også stigende beløb til EU-13

Udbetalingen af børnepenge til EU-13 statsborgere bosiddende i Danmark, er steget fra 0,2 til 0,22 mia. kr. i mellem 2012 og 2013. For øvrige EU/EØS statsborgere steg beløbet fra 0,32 til 0,33 mia. kr., jf. Tabel 1. Børnepenge, som herboende EU-borgere modtog, svarede til 3,1 pct. og 3,4 pct. af de samlede børnepenge udbetalt i hhv. 2012 og 2013, jf. Figur 2.

Tabel 1 Samlede børnepenge, der udbetales til andre EU/EØS-borgere med bopæl i Danmark

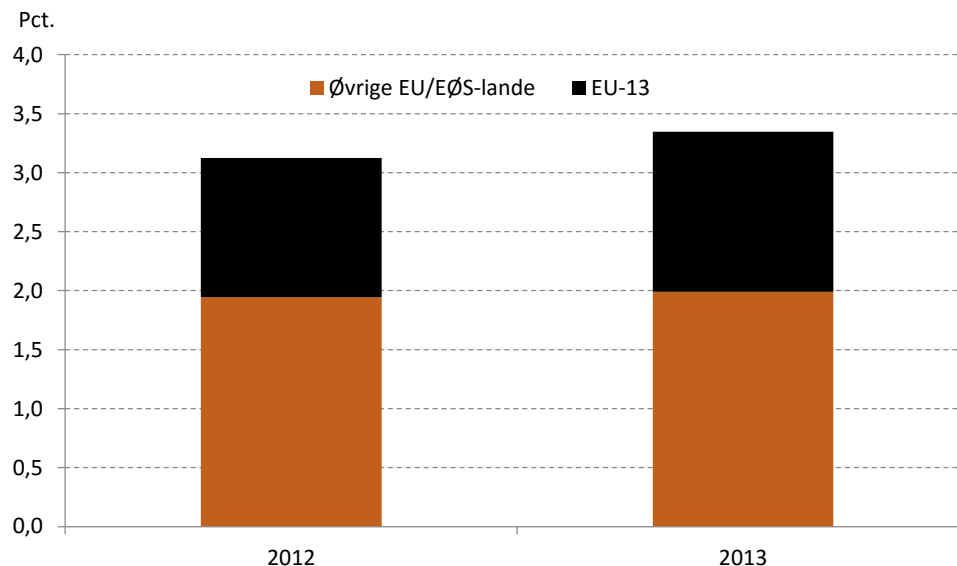
	2012	2013
	----- Mia. kr. -----	
Øvrige EU/EØS-lande	0,32	0,33
EU-13	0,20	0,22
Børnepenge i alt, inkl. danskere og personer fra 3. lande	16,54	16,50

⁵ Der er kun 16 personer fra Cypern og Malta, der har modtaget børnepenge i perioden, og EU-13 lande kan derfor i praksis anses som østeuropæiske lande.

Anm.: Opgørelsen af børnepenge omfatter børne- og ungeydelsen og børnetilskud. Kun personer med bopæl i Danmark i slutning af året er omfattet i beregninger, uafhængig om de er fuldt eller begrænset skattepligtige. Pendlende arbejdstagere med bopæl uden for Danmark er ikke inkluderet. EU-13 omfatter Bulgarien, Cypern, Estland, Kroatien (i 2013), Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 2 Andel af de samlede børnepenge, der udbetales til andre EU/EØS-borgere med bopæl i Danmark

Anm.: Opgørelsen af børnepenge omfatter børne- og ungeydelsen og børnetilskud. Kun personer med bopæl i Danmark i slutning af året er medtaget i beregningerne, uafhængigt af om de er fuldt eller begrænset skattepligtige. Pendlende arbejdstagere med bopæl uden for Danmark er ikke inkluderet. EU-13 omfatter Bulgarien, Cypern, Estland, Kroatien (i 2013), Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

3. EU/EØS-borgeres brug af børnepenge i Danmark uden at deres børn bor i Danmark

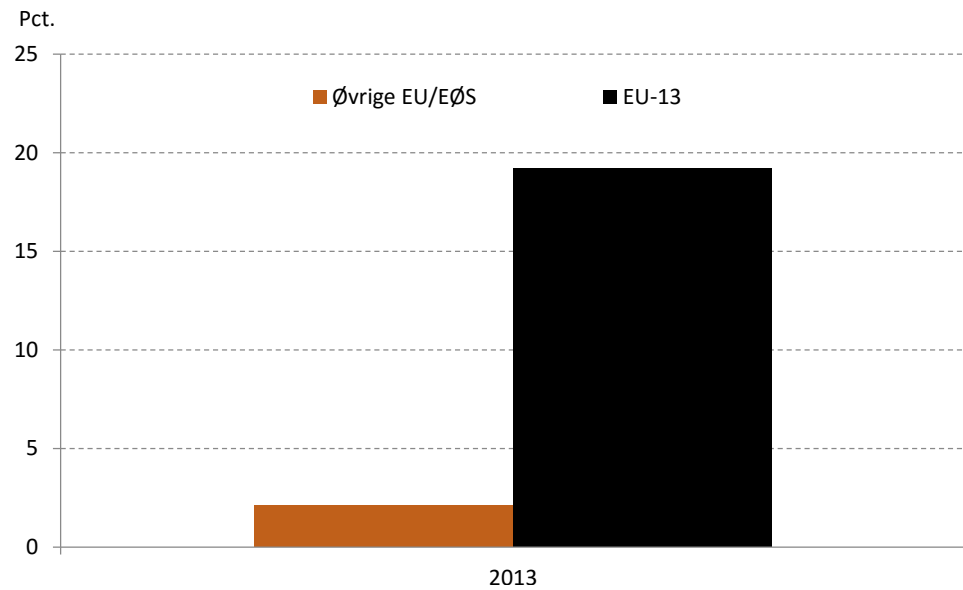
Modtagere med børn i andre lande

Det er muligt, at modtage børnepenge selv om børnene ikke er bosat i Danmark. Det gælder, hvis en forælder fra et EU/EØS land er arbejdstager i Danmark, mens barnet bor i et andet EU/EØS land. Reglerne gælder forældre med og uden bopæl i Danmark.

Flest EU-13 borgere

Andelen af EU-13 statsborgere, der modtager børnepenge uden at deres børn bor i Danmark, er større end andelen blandt de øvrige europæere. 19 pct. af EU-13 forældre bosiddende i Danmark modtager børnepenge uden at deres børn har bopæl i landet, mens andelen for øvrige europæere er tæt på nul.

Figur 3 Andelen af det samlede antal EU/EØS-borgere med bopæl i Danmark, der modtager børnepenge, uden at deres børn bor i Danmark.

Anm.: Opgørelsen af børnepenge omfatter børne- og ungeydelsen og børnetilskud. Kun personer med bopæl i Danmark i slutning af året er medtaget i beregningerne, uafhængig om de er fuldt eller begrænset skattepligtige. Børnene er defineret som ikke bosiddende i Danmark, hvis de ikke er registreret i folkeregistret i to sammenhængene år. Pendlende arbejdstagere med bopæl uden for Danmark er ikke inkluderet. EU-13 omfatter Bulgarien, Cypern, Estland, Kroatien, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Ca. 39 mio. kr. til herboende med børn i andre lande

De udbetalte børnepenge til udenlandske EU-borgere, som bor her uden deres børn, udgør ca. 39 mio. kr. eller 7 pct. af den samlede antal børnepenge udbetalt til de europæiske statsborgere med bopæl i Danmark i 2013.

Tabel 2 Udbetalte børnepenge til EU/EØS-borgere med bopæl i Danmark i slutningen af 2013

	Mio. kr.
EU-13 lande uden børn i Danmark	36,6
EU-13 lande med børn i Danmark	187,1
Øvrige EU/EØS-lande uden børn i Danmark	2,4
Øvrige EU/EØS-lande med børn i Danmark	325,8

Anm.: Opgørelsen af børnepenge omfatter børne- og ungeydelsen og børnetilskud. Kun personer med bopæl i Danmark i slutning af året er medtaget i beregninger, uafhængigt af om de er fuldt eller begrænset skattepligtige. Børnene er defineret som ikke bosiddende i Danmark, hvis de ikke er registreret i folkeregistret i to sammenhængene år. Pendlende arbejdstagere med bopæl uden for Danmark er ikke inkluderet. EU-13 omfatter Bulgarien, Cypern, Estland, Kroatien, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata

4. EU/EØS-borgeres brug af børnepenge med skøn for pendlere

Nogle får børnepenge uden at bo i Danmark

Beregningerne ovenfor inkluderer kun de personer, som var registreret i Danmark i slutning af 2013. Der er dog også personer uden bopæl i Danmark, der kan modtage børnecheck, men som ikke kan identificeres i folkeregistret.

Skatteministeriets vurdering

Skatteministeriet har skønnet er at ca. 3.480 EU-borgere modtog børnepenge, uden at deres børn bor i Danmark, og uden at de selv er fuldt skattepligtige i Danmark.⁶ En del af denne gruppe indgår i vores analyse, da der findes 914 modtagere registreret i folkeregistret med begrænset skattepligt i 2013.

Antagelser i beregningen af det samlede beløb til EU-borgere

For at kunne give et skøn for beløbet modtaget af pendlere, er der behov for at gøre nogle antagelser. Det gennemsnitlige beløb per person for delvist skattepligtige, der kan identificeres i registrene, antages derfor at svare til det gennemsnitlige beløb per også delvist skattepligtige personer, der ikke bor i Danmark. Derover er der i beregningen tilføjet 0,5 mio. kr. i udgifter til de børn, der bor i Danmark, hvis forældre ikke er bopælsregistrerede.⁷ Pga. af antagelser og mindre forskelle i beregningsmetode anvendt i dette og Skatteministeriets analyse skal samlede antal af penge der bliver udbetalt til EU-borgere, der har ikke bopæl i Danmark, kun ses som et skøn. Beregninger med andre antagelser giver afgivelser på op til 20 mio. kr. eller 3,5 pct. af det estimerede samlede beløb af børnepenge til europæere.⁸

Skøn på 575 mio.kr.

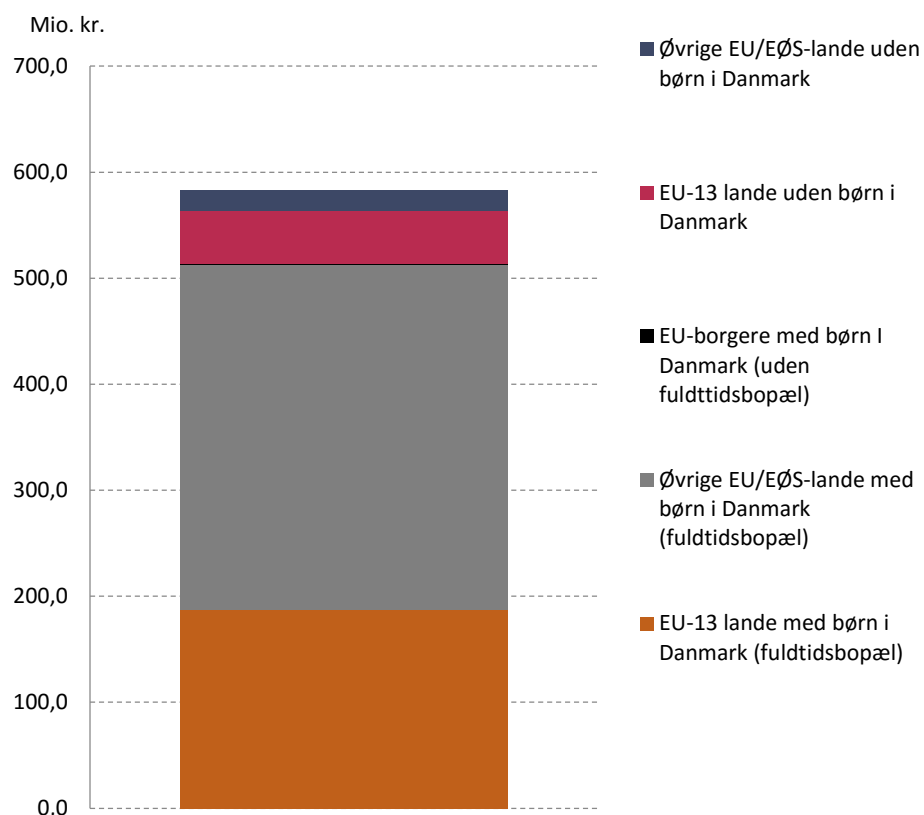
Tilføjelse af skøn for børnepenge udbetalt til de EU-borgere, som ikke bor i Danmark øger samlede beløb udbetalt til EU-borgere til ca. 580 mio. kr, jf. Figur 3.

⁶ <http://www.ft.dk/samling/20151/almdel/sau/spm/89/svar/1286680/1579761.pdf>

⁷ Ifølge Skatteministeriets oplysninger er der færre end 30 udenlandske børn, hvor forældrene ikke bor i Danmark. Antallet af børn er nedjusteret til andelen af europæiske modtagere og ganget med den gennemsnitlige beløb til europæiske modtagere af børnepenge.

⁸ Skatteministeriet bruger kun 33 pct. af befolkningen, hvilket giver en del usikkerhed i beregningerne for europæiske indvandrere, da de udgør en meget lille andel af befolkningen. Derover bruger skatteministeriet fordeling i fuldt og begrænset skattepligtige som definition for at personen er bosat i Danmark, imens denne analyse er baseret på folkeregistrets oplysninger. Definition af børn, der ikke bo i Danmark, iflg. Skatteministeriet er baseret per ultimo året, mens vores analyse bruger registre i to efterfølgende år. Til sidst indgår kun EU-10 lande som ny europæiske lande i Skatteministeriets beregninger, mens her bruges definition EU-13 lande. De tre ekstra EU-lande udgør dog under 1 pct. af de samlede antal af statsborgere fra EU-13 brugt i analysen.

Figur 3 Skøn for samlet udbetaling af børnepenge til EU/EØS-borgere i slutning af 2013

Anm.: Opgørelsen af børnepenge omfatter børne- og ungedelsen og børnetilskud. Pendlende arbejdstagere med bopæl uden for Danmark er ikke inkluderet. EU-13 omfatter Bulgarien, Cypern, Estland, Kroatien, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og <http://www.ft.dk/samling/20151/almde/sau/spm/89/svar/1286680/1579761.pdf>

Boks 1 Nuværende regler for udbetaling af børnepenge

Børnecheck (børne- og ungedelse)

Børne- og ungedelsen – ellers kendt som børnechecken – bliver udbetalt til alle børnefamilier i Danmark. Ydelsen er skattefri og udbetales for alle børn under 18 år. Børneydelsen (0-14-årige) udbetales hvert kvartal, mens ungedelsen (15-17-årige) udbetales månedligt. Udbetalingen har ingen indflydelse på udbetalingen af andre sociale ydelser eller SU. Der er ingen grænser for, hvor mange børn man kan få børnecheck til. Satserne for børnechecken er i 2016:

0-2-årige: 4.470 kr. per kvartal

3-6-årige: 3.537 kr. per kvartal

7-14-årige: 2.784 kr. per kvartal

15-17-årige: 928 kr. per måned

Børnetilskud

Hvis man er enlig forsørger, adopterer et udenlandsk barn eller har tvillinger, trillinger m.v., der ikke er fyldt 7 år, kan man ud over børnechecken også få udbetalt børnetilskud. Der udbetales i dag ca. 2,2 mia. kr. i børnetilskud, og der er ingen grænser for, hvor mange børn man kan få børnetilskud til.

For enlige forsørgere består børnetilskuddet af et ordinært og et ekstra børnetilskud. Begge er skattefrie og udbetales hvert kvartal. I 2016 er det ordinære børnetilskud på 1.358 kr. for hvert barn, mens det ekstra børnetilskud er på 1.384 kr., uanset hvor mange børn man har.

Betingelser for at få børnecheck og børnetilskud

For at have ret til den fulde børnecheck og børnetilskud, skal man i dag have haft bopæl eller beskæftigelse i Danmark i mindst to år inden for de seneste 10 år. Retten til fuld ydelse optjenes gradvist, således at man efter seks måneders bopæl eller arbejde har ret til 25 pct. af ydelsen, efter et år har ret til 50 pct., osv. Optjeningskravet blev indført per 1. januar 2012 og omfatter danske såvel som udenlandske statsborgere. Skatteministeriet besluttede i juni 2013 efter henvendelse fra EU-Kommissionen, at ændre praksis for optjeningsprincippet, da reglerne for optjening ikke var i overensstemmelse med EU-reglerne. Således medregnes tider, hvor der er optjent ret til familieydelse i EU/EØS-lande.

For statsborgere fra et EU/EØS-land, der arbejder i Danmark, gælder endvidere, at de kan få udbetalt børnepenge, selvom de og/eller deres børn bor i et andet EU/EØS-land. For udlændinge, der kommer fra et tredjeland uden for EU/EØS-området, gælder derimod, at de skal være fuldt skattepligtige i Danmark og barnet rent fysisk skal opholde sig i Danmark. Fra 2014 indføres en indkomstaftapning af børnechecken, så ydelsen aftrappes med 2 pct. af indkomsten dvs. indkomstgrundlaget for topskatten, der overstiger en indkomstgrænse på 732.900 kr. i 2016.

Kilde: www.borger.dk og Statistikbanken (BTS66).